

Działalność instytucji kultury¹ w województwie wielkopolskim w 2021 r.

30.08.2022 r.

 21,7

Wypożyczenia księgozbioru w woluminach na 1 czytelnika w bibliotekach publicznych

W 2021 r. podmioty kultury, w związku z trwającym w Polsce stanem epidemii, nadal funkcjonowały w warunkach czasowych ograniczeń. Obostrzenia w działalności podmiotów kultury miały różny zakres i formy, jednak w porównaniu z poprzednim rokiem były mniej restrykcyjne, co uwidoczniło się m.in. w poprawie wartości podstawowych wskaźników opisujących ten obszar.

Biblioteki i placówki informacyjno-biblioteczne

W 2021 r. w województwie wielkopolskim funkcjonowało 766 bibliotek oraz placówek biblioteczno-informacyjnych. W ciągu roku ubyło 9 placówek, w tym 8 bibliotek publicznych, stanowiące zasadniczy trzon w tej kategorii instytucji kultury (85,1%). W 2021 r. działały tu zatem 652 biblioteki publiczne (łącznie z filiami). Podobnie jak w poprzednim roku, najwięcej bibliotek było w powiatach: poznańskim (63 placówki; o 1 mniej niż w 2020 r.), Poznaniu (41; jak wcześniej), ostrowskim (36; o 2 mniej niż przed rokiem) i konińskim (29; bez zmian), a najmniej w Koninie i Lesznie (po 8) oraz w chodzieskim (9). Większość placówek była zlokalizowana na wsi (63,7%). Ponadto w województwie działały 54 punkty biblioteczne (o 10 mniej niż w 2020 r.) dysponujące księgozbiorem wypożyczanym na czas nieokreślony z jednostki macierzystej, tj. biblioteki bądź filii. Najwięcej punktów bibliotecznych funkcjonowało w Lesznie (10), a także w powiatach: pleszewskim (6), obornickim i Koninie (po 5) oraz leszczyńskim (4).

Księgozbiór bibliotek oraz placówek biblioteczno-informacyjnych na koniec 2021 r. liczył łącznie 21762,7 tys. woluminów, z czego ponad połowa (11517,9 tys. woluminów, tj. 52,9%) znajdowała się w zasobach bibliotek publicznych (w przypadku książek było to 58,8%). Pozostałe zbiory nieelektroniczne, obejmujące m.in. rękopisy, stare druki, mikroformy, druki muzyczne, dokumenty kartograficzne, graficzne i inne, liczyły 1839,4 tys. szt., w tym 566,9 tys. szt. znajdowało się w bibliotekach publicznych. Księgozbiór bibliotek publicznych w wielkopolskim stanowił 9,2% zasobu krajowego. Na 1 bibliotekę (łącznie z filiami) przypadało tu średnio 17666 woluminów (wobec 17591 w 2020 r.), czyli więcej niż przeciętnie w kraju (16207 woluminów; przed rokiem 16067), a w rankingu województw wielkopolskie znalazło się na 5. miejscu, co w perspektywie roku oznacza spadek o 1 lokatę. Pod względem wielkości księgozbioru, przeliczonej na 1000 mieszkańców, wielkopolskie, gdzie wskaźnik ten wyniósł 3301 egzemplarzy (wobec 3274 w kraju), wśród wszystkich województw zajmowało 9. miejsce, podobnie jak przed rokiem.

Zbiory biblioteczne poddawane są procesowi digitalizacji, którego celem z jednej strony jest archiwizacja materiałów, z drugiej ochrona oryginału przed zniszczeniem (szczególnie ważna w przypadku cennych dokumentów rękopiśmiennych), wreszcie zapewnienie użytkownikom szerokiego dostępu do materiałów piśmienniczych (przede wszystkim w sieci).

W województwie wielkopolskim działały 652 biblioteki publiczne (łącznie z filiami) oraz 54 punkty biblioteczne

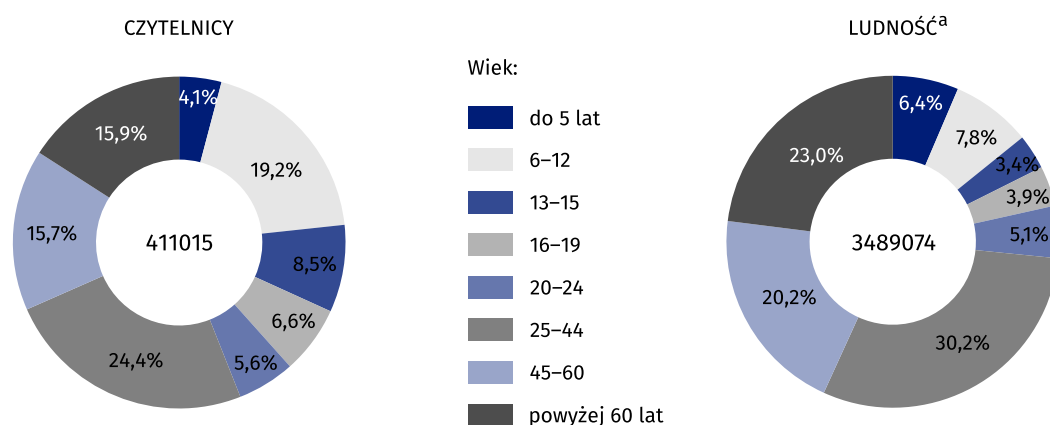
Na 1 bibliotekę publiczną przypadało więcej woluminów niż przeciętnie w kraju

¹ Źródłem informacji wykorzystanych w niniejszym opracowaniu są wyniki badań prowadzonych przez Główny Urząd Statystyczny na formularzach: K-01 Sprawozdanie z działalności artystycznej i rozrywkowej, K-02 Sprawozdanie z działalności muzeum i instytucji paramuzealnej, K-03 Sprawozdanie biblioteki, K-05 Sprawozdanie z działalności wystawienniczej, K-07 Sprawozdanie z działalności centrum kultury, domu kultury, ośrodka kultury, klubu, świetlicy, K-08 Sprawozdanie kina oraz K-09 Sprawozdanie z organizacji imprez masowych.

W 2021 r. w wielkopolskim swoje zbiory digitalizowało m.in. 25 spośród 652 bibliotek publicznych i 14 z 64 – naukowych. Do tej pory digitalizacja zbiorów bibliotecznych objęła 356,6 tys. obiektów, z tego w ciągu ostatniego roku – 37,4 tys. Blisko dwie trzecie stanowiły zbiory bibliotek naukowych, a niemal jedną trzecią – publicznych. Wydatki na digitalizację poniesione w 2021 r. zamknęły się łączną kwotą 1325,6 tys. zł, tj. o 2,0% niższą od wydanej na ten cel w poprzednim roku, przy czym w przypadku bibliotek publicznych wydatki te były 3,6-krotnie wyższe niż rok wcześniej. W bibliotece cyfrowej on-line udostępnionych zostało 571,9 tys. obiektów cyfrowych, z tego większość (403,9 tys., tj. 70,6%) z bibliotek naukowych (w bibliotekach publicznych 159,1 tys., tj. 27,8%).

W 2021 r. w bibliotekach publicznych było zarejestrowanych 411,0 tys. użytkowników aktywnie wypożyczających, tj. o 2,1% mniej niż przed rokiem. Najliczniejszą grupę wśród nich stanowiły osoby uczące się – 39,0%, a udział czytelników pracujących wyniósł 36,1% (w 2020 r. odpowiednio 38,6% i 36,2%). Biorąc pod uwagę kryterium wieku, najwięcej czytelników należało do przedziału wiekowego 25–44 lata – 24,4% oraz 6–12 lat – 19,2% (przed rokiem odpowiednio 25,3% i 18,9%). Udział mieszkańców wielkopolskiego w czytelnictwie krajowym kształtował się na poziomie 8,6%.

Wykres 1. Czytelnicy bibliotek publicznych oraz ludność według grup wieku w 2021 r.

a Stan w dniu 31 grudnia.

W całym roku 2021 z bibliotek publicznych wypożyczono łącznie 8905,3 tys. woluminów, czyli o 15,1% więcej niż przed rokiem. Wskaźnik wypożyczeń na 1000 ludności wyniósł 2551 woluminów wobec 2210 przed rokiem (w Polsce 2335 wobec 2022), co lokowało wielkopolskie na 5. pozycji w kraju (tak samo jak w 2020 r.). Natomiast w przeliczeniu na 1 czytelnika wskaźnik wypożyczeń wzrósł w porównaniu z poprzednim rokiem do 21,7 woluminów wobec średniej krajowej 18,5 (przed rokiem 18,4 wobec 15,8). W rankingu województw oznacza to utrzymanie przez wielkopolskie 1. pozycji.

Wraz z rozwojem nowych technologii w placówkach bibliotecznych zwiększa się różnorodność oferowanych zasobów. Chociaż nadal zasadniczą ofertę stanowi księgozbiór w formie drukowanej, to coraz częściej biblioteki dają możliwość korzystania z książek, czasopism czy baz danych zamieszczonych w sieci. W 2021 r. placówki biblioteczne opłaciły dostęp do 4424,5 tys. licencjonowanych zbiorów elektronicznych, z czego zasadniczą część stanowiły książki elektroniczne (89,2%). Najszerzy dostęp do tego typu zasobów miały biblioteki naukowe (licencja na dostęp do 2572,4 tys. zbiorów elektronicznych) oraz biblioteki publiczne (1772,6 tys., w tym 1643,1 tys. książek elektronicznych).

Województwo wielkopolskie miało najwyższy w Polsce wskaźnik wypożyczeń na czytelnika

Poza swoją podstawową działalnością, biblioteki organizowały różnego rodzaju imprezy, szkolenia czy konferencje. W 2021 r. placówki biblioteczne w wielkopolskim zorganizowały 12,5 tys. imprez stacjonarnych dla 376,3 tys. użytkowników oraz 1,9 tys. imprez on-line, w których uczestniczyło 242,8 tys. osób. Głównym organizatorem imprez były biblioteki publiczne (11,9 tys., tj. 95,0% stacjonarnych i 1,6 tys., tj. 84,8% – on-line). Osoby biorące udział w imprezach stacjonarnych (w liczbie 356,7 tys.) stanowiły 94,8%, a w imprezach on-line (234,4 tys.) – 96,6% wszystkich uczestników takich wydarzeń organizowanych przez ogół placówek bibliotecznych w województwie. W zajęciach edukacyjnych i szkoleniach udział wzięło łącznie 205,5 tys. osób (użytkowników, studentów bibliotekoznawstwa, bibliotekarzy z innych bibliotek), tj. o 46,9% więcej niż przed rokiem, z czego najwięcej (151,3 tys., tj. 73,6%) w zajęciach organizowanych przez biblioteki publiczne. W 127 konferencjach i seminariach uczestniczyło łącznie 4,4 tys. osób, tj. 2-krotnie więcej niż w 2020 r. Najczęściej ich organizatorem były biblioteki pedagogiczne (90 konferencji; 3,2 tys. uczestników).

W dobie rozwoju usług elektronicznych większość placówek bibliotecznych zapewnia do nich dostęp. W 2021 r. oferowało go 89,9% ogółu bibliotek publicznych i 90,6% bibliotek naukowych (przy średniej krajowej na poziomie odpowiednio 85,2% i 82,3%). Możliwość korzystania z katalogu on-line proponowało 558 spośród 652 bibliotek publicznych, czyli 85,6% oraz 55 z 64 bibliotek naukowych – 85,9% (w kraju odpowiednio 78,0% i 75,6%). Możliwość zdalnego składania zamówień na materiały biblioteczne oferowało 380 bibliotek publicznych – 58,3% i 46 bibliotek naukowych – 71,9% (w kraju odpowiednio 53,2% i 63,3%).

W ostatnich latach pozytywnie zmienia się poziom dostępności do zasobów bibliotecznych dla osób z niepełnosprawnościami. W 2021 r. ponad połowa bibliotek i placówek biblioteczno-informacyjnych posiadała wejście do budynku przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych, a ponad jedna trzecia z nich dysponowała udogodnieniami również wewnątrz budynku (w obiektach użytkowanych przez biblioteki publiczne i ich filie było to odpowiednio 50,3% i 33,4%).

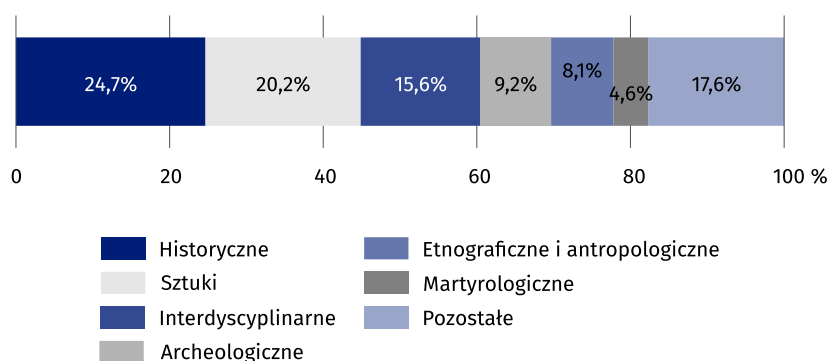
Muzea

W 2021 r. działalność wystawienniczą prowadziło 88 muzeów i oddziałów muzealnych, o 2 więcej niż przed rokiem. Były wśród nich m.in. 31 muzeów historycznych. Zbiory muzealne prezentowano w ramach 198 wystaw stałych (w 2020 r. – 191) oraz poprzez organizowanie ekspozycji czasowych. Na terenie kraju muzea z wielkopolskiego w 2021 r. zorganizowały łącznie 257 takich prezentacji (wobec 218 rok wcześniej). Liczba ta obejmowała 167 wystaw własnych, 53 współorganizowane oraz 37 wypożyczonych, w tym 3 z zagranicy. W ogólnej liczbie ekspozycji czasowych w Polsce te zorganizowane przez muzea z województwa wielkopolskiego stanowiły 7,2% (przed rokiem 7,3%). Liczba ekspozycji stałych prezentowanych w 2021 r. była o 7 większa niż rok wcześniej, a wystaw czasowych zwiększyła się o 39.

W 2021 r. wystawy muzealne obejrzało 692,9 tys. osób, czyli o 65,9% więcej niż przed rokiem. W skali kraju zwiedzający ekspozycje muzealne w województwie wielkopolskim stanowili 2,7% (wobec 2,5% w 2020 r.). Wskaźnik zwiedzających na 1000 ludności w ciągu roku zwiększył się ze 119 do 199 (w kraju wzrost z 434 do 662). W rankingu województw wielkopolskie zajmuje pod tym względem zwykle jedno z końcowych miejsc; w 2021 r. było to 14. miejsce (spadek o 1 lokatę). Najwięcej osób zwiedziło wystawy przygotowane przez muzea: historyczne – 171,0 tys., sztuki – 139,7 tys., interdyscyplinarne – 107,8 tys., archeologiczne – 64,0 tys. oraz etnograficzne i antropologiczne – 56,2 tys. Młodzież szkolna, przez długi okres ucząca się zdalnie, stanowiła w tym czasie 13,6% ogółu zwiedzających (wobec 8,5% rok wcześniej).

Do najniższych w kraju należał wskaźnik zwiedzających wystawy muzealne, liczony na 1000 ludności

Wykres 2. Zwiedzający muzea i wystawy muzealne według rodzajów muzeów w 2021 r.

Według stanu na koniec 2021 r. w posiadaniu muzeów było 746,6 tys. muzealiów (w pozycjach inwentarzowych), tj. o 1,8% więcej niż przed rokiem. Najliczniejszy zbiór stanowiły muzealia z dziedziny sztuki (31,6%) i historii (16,1%), a także eksponaty z zakresu archeologii (12,9%) oraz fotografie (11,1%).

W 2021 r. muzea przygotowały 395 odczytów i prelekcji (wobec 317 przed rokiem), w których uczestniczyło 42,9 tys. osób (o 22,1% więcej niż w 2020 r.). Liczba zaprezentowanych seansów filmowych wyniosła 59 (wobec 28 w 2020 r.). Muzea były też organizatorami 301 imprez w formie koncertów, konkursów i imprez plenerowych (przed rokiem 201) oraz 24 sesji, seminariów naukowych, sympozjów i konferencji (w 2020 r. 18). Ponadto muzea przygotowały i przeprowadziły 4127 lekcji i warsztatów muzealnych z 709 tematów (w 2020 r. 1577 zajęć z 495 tematów), w których udział wzięło łącznie 82,4 tys. słuchaczy, tj. 2,6 razy więcej niż przed rokiem. Najwięcej takich lekcji zorganizowały muzea interdyscyplinarne, historyczne oraz muzea sztuki.

Wśród ogółu budynków użytkowanych przez muzea blisko połowa (47,7%) była przystosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych. Odpowiednie wejście do budynku posiadało 45,5% obiektów, a 35,2% dysponowało udogodnieniami również wewnątrz budynku. Z ogólnej liczby ekspozycji prezentowanych w muzeach 19 przystosowano dla osób niepełnosprawnych.

Poza muzeami, w 2021 r. w województwie działały także 32 instytucje paramuzealne (tak samo jak przed rokiem), w tym 6 ogrodów botanicznych. Instytucje te zgromadziły 108,1 tys. sztuk muzealiów (w tym okazów żywych), tj. o 2,7% więcej niż rok wcześniej. Jednostki paramuzealne przygotowały w kraju 32 wystawy stałe i 76 czasowych, które odwiedziło łącznie 1208,2 tys. osób (o 78,3% więcej niż w 2020 r.), w tym 1,0 tys. osób w ramach „Nocy Muzeów” zorganizowanej ponownie po okresie pandemii.

Galerie sztuki

W 2021 r. działało 17 galerii (o 1 mniej niż przed rokiem), w tym 11 należących do instytucji państwowych lub samorządowych. W zbiorach własnych galerie posiadały 5,9 tys. eksponatów. Ponad połowę z nich (53,6%) stanowiły zbiory z zakresu fotografii, a znaczący udział miało też malarstwo (23,8%) oraz grafika (13,0%).

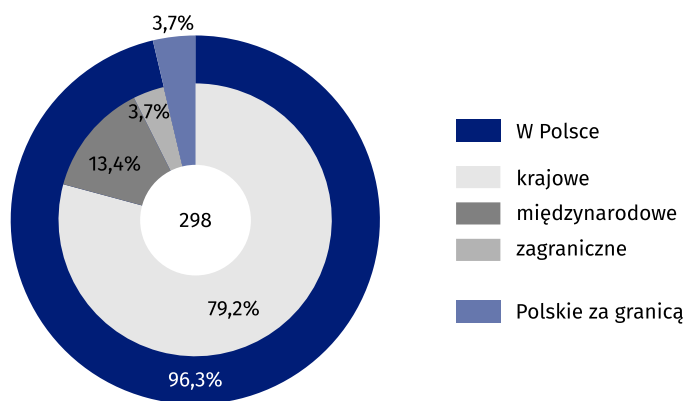
W ciągu roku galerie sztuki przygotowały 298 wystaw (wobec 222 w 2020 r.), z tego 11 zorganizowano za granicą. Charakter plenerowy miało 37 wystaw. Wystawy prezentowane przez galerie z wielkopolskiego na terenie kraju odwiedziło łącznie 75,9 tys. osób, tj. o 25,2% mniej niż przed rokiem. Wystawy prezentowane w ramach „nowych mediów”, czyli nietradycyjnych eksponatów i technik (animacji komputerowej lub nowoczesnej aranżacji przestrzeni), stanowiły 45,0% ogółu wystaw zorganizowanych przez galerie (w 2020 r. ten udział wynosił 37,4%).

Poza działalnością wystawienniczą, galerie i salony sztuki prowadzą również inne formy działalności, m.in. organizując koncerty, imprezy filmowe, odczyty, konkursy, performance czy warsztaty. Łącznie w imprezach zorganizowanych przez instytucje wystawiennicze w 2021 r. uczestniczyło 16,3 tys. osób, tj. o 42,1% mniej niż przed rokiem, chociaż liczba takich imprez zwiększyła się w tym czasie z 304 do 562.

W ramach działalności oświatowej muzea przeprowadziły 4,1 tys. lekcji muzealnych dla dzieci i młodzieży

Galerie sztuki z województwa wielkopolskiego 11 wystaw przygotowały za granicą

Wykres 3. Wystawy w galeriach i salonach sztuki według lokalizacji wystaw i rodzajów wystawców w 2021 r.

Galerie sztuki zajmują się także działalnością wydawniczą obejmującą m.in. publikacje katalogów, informatorów, zaproszeń, folderów czy plakatów. W ramach tej działalności w 2021 r. instytucje wystawiennicze wydały 304 tytuły w formie drukowanej oraz 51 wydawnictw elektronicznych (wobec 247 i 116 rok wcześniej).

Dla potrzeb osób niepełnosprawnych przystosowane było 9 spośród 17 galerii i salonów sztuki. Dostosowane wejście do budynku miało 8 obiektów, a 7 z nich dysponowało również udogodnieniami wewnątrz budynku. Spośród ogółu ekspozycji tylko 2 były przystosowane dla osób niepełnosprawnych.

Teatry i instytucje muzyczne

W 2021 r. działalność sceniczną w województwie prowadziło 13 teatrów i instytucji muzycznych. Swoją siedzibę miało tu 5 teatrów dramatycznych, 1 lalkowy, 3 muzyczne, 2 filharmonie oraz orkiestra i chór. Na obszarze całego kraju teatry i instytucje muzyczne z wielkopolskiego zorganizowały łącznie 1535 przedstawień i koncertów (5,1% ogólnej liczby spektakli w kraju; w 2020 r. 5,7%), w tym 1444 we własnym województwie, z tego 1057 w stałej sali. W tych wydarzeniach uczestniczyło łącznie 234,0 tys. widzów, w tym 215,0 tys. było na przedstawieniach i koncertach odbywających się w wielkopolskim. W porównaniu z poprzednim rokiem, charakteryzującym się znacznymi ograniczeniami działalności związanymi z pandemią, liczba widzów wzrosła o 27,5%.

Teatry i instytucje muzyczne z całego kraju na terenie województwa wielkopolskiego w 2021 r. zorganizowały 1549 przedstawień i koncertów (wobec 1563 rok wcześniej). Liczba uczestniczących w nich widzów wyniosła 236,2 tys., co w skali kraju stanowiło 5,0% (w 2020 r. 4,5%). W porównaniu z poprzednim rokiem frekwencja na koncertach i przedstawieniach zorganizowanych na terenie województwa zwiększyła się o 17,6% (przy wzroście liczby widzów w kraju średnio o 5,4%). Wskaźnik widzów liczony na 1000 ludności w ciągu roku wzrósł z 57 do 68 (w kraju ze 117 do 124), a jego wartość ułożyła wielkopolskie na 13. miejscu w Polsce, podobnie jak przed rokiem.

Ze względu na utrzymywanie się sytuacji pandemicznej i związanych z nią ograniczeń w 2021 r. teatry i instytucje muzyczne z wielkopolskiego zaprezentowały za granicą tylko 8 koncertów filharmonicznych (w poprzednim roku – 9).

Twórcy z zagranicy w 2021 r. na terenie województwa zrealizowali 27 przedstawień i koncertów (przed rokiem – 22), a organizatorem większości z nich (24 imprez) były filharmonie. W porównaniu z 2020 r. liczba widzów i słuchaczy na przedstawieniach zespołów i artystów zagranicznych spadła o 33,2% i wyniosła 11,7 tys. (w 2020 r. – 17,6 tys.), przy średnim spadku w kraju na poziomie 23,8%.

Teatry i instytucje muzyczne mające siedzibę w województwie wielkopolskim zorganizowały o 10,8% przedstawień i koncertów więcej niż w 2020 r. Liczba uczestniczących w nich widzów i słuchaczy zwiększyła się o 27,5%

W 2021 r. w województwie wielkopolskim odbyły się 24 koncerty zorganizowane przez zagraniczne filharmonie

Tablica 1. Działalność teatrów i instytucji muzycznych na terenie województwa wielkopolskiego w 2021 r.

Wyszczególnienie	Przedstawienia i koncerty		Widzowie i słuchacze	
	ogółem	w tym zrealizowane przez instytucje z województwa wielkopolskiego	ogółem	w tym na przedstawieniach zrealizowanych przez instytucje z województwa wielkopolskiego
OGÓŁEM	1549	1444	236151	215013
	W odsetkach			
Teatry dramatyczne i lalkowe	67,7	67,4	45,8	44,7
dramatyczne	46,6	46,7	34,4	33,5
lalkowe	21,1	20,6	11,4	11,1
Teatry muzyczne	17,3	18,3	33,7	36,6
opery	8,6	9,2	19,5	21,4
operetki, balet, teatry tańca, inne teatry muzyczne	8,7	9,1	14,2	15,2
Filharmonie, orkiestry i chóry	14,5	14,3	19,0	18,8
filharmonie	11,7	12,0	12,2	12,6
orkiestry i chóry	2,7	2,4	6,8	6,2
Zespoły pieśni i tańca	0,5	.	1,5	.

Większość obiektów zajmowanych przez teatry i instytucje muzyczne była przystosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych. Wszystkie miały dostosowane wejście do budynku, a 12 (spośród 13 obiektów) posiadało dodatkowo udogodnienia wewnątrz budynku. Na widowni w stałych salach teatrów i instytucji muzycznych było 6268 miejsc, z czego blisko 94% znajdowało się w obiektach przystosowanych dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich.

Kina stałe

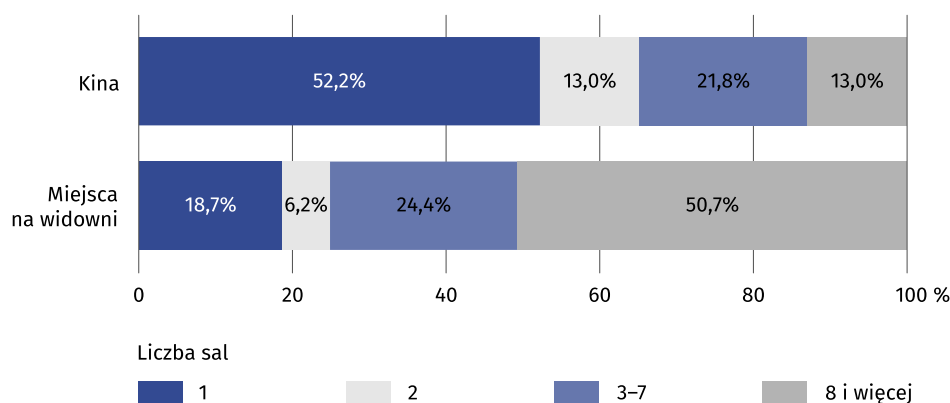
W 2021 r. (według stanu na koniec grudnia) w województwie wielkopolskim działało 46 kin stałych posiadających 139 sal projekcyjnych i dysponujących łącznie 27,9 tys. miejsc na widowni. W roku, w którym nadal obowiązywały obostrzenia związane z pandemią COVID-19 (choć mniej restrykcyjne niż w 2020 r.) w kinach odbyło się 121,2 tys. seansów filmowych, tj. o 19,3% więcej niż przed rokiem. Pokazy te zgromadziły łącznie 2651,8 tys. widzów, czyli o 32,8% więcej niż w 2020 r. Jeden seans filmowy obejrzały przeciętnie 22 osoby (przy średniej krajowej na poziomie 20). Podobnie jak w poprzednich latach, udział wielkopolskiego w krajowej działalności kinowej kształtował się na poziomie 9-10% (od 8,9% w przypadku seansów filmowych, poprzez 9,5% – dla miejsc na widowni, po 9,7% – biorąc pod uwagę liczbę widzów).

Największym zainteresowaniem cieszyły się filmy produkcji pozaeuropejskiej (65,6% ogólnej liczby oglądających wobec 21,6% w przypadku filmów produkcji polskiej; przed rokiem proporcje były znacznie bardziej wyrównane, odpowiednio 43,7% wobec 43,1%). Wskaźnik widzów liczony na 1000 ludności zwiększył się z 570 w 2020 r. do 760 (w kraju z 508 do 720). W 2021 r. pod względem frekwencji w kinach wielkopolskie zajęło 5. lokatę w rankingu województw (spadek o 2 pozycje).

Większość kin stanowiły kina jednosalowe (52,2%). Ponadto działało 10 miniplexów (obiekty posiadające od 3 do 7 sal) i 6 multipleksów (8 lub więcej sal). Multipleksy koncentrowały blisko 45% wszystkich sal projekcyjnych (44,6%) i połowę ogółu miejsc na widowni (50,7%). W ciągu roku w multipleksach odbyło się łącznie 61,0 tys. seansów filmowych, tj. o 10,8% więcej niż w 2020 r. Uczestniczyło w nich 1266,2 tys. widzów, o 34,7% więcej niż przed rokiem. W ogólnej liczbie seansów kinowych, te zorganizowane w multipleksach stanowiły 50,3%, a uczestniczący w nich widzowie – 47,7%.

Większość kin stałych (41 spośród 46) była przystosowana dla osób niepełnosprawnych, co oznaczało posiadanie wejścia przygotowanego dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich. Ponadto w 37 obiektach udogodnienia znajdowały się również wewnątrz budynku.

**Wykres 4. Kina stałe według liczby sal projekcyjnych w 2021 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

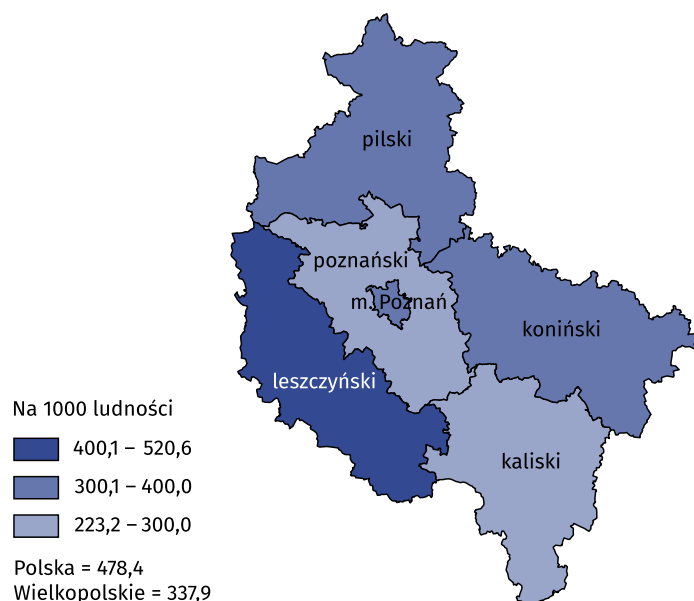
Centra kultury, domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice

W 2021 r. działalność służącą upowszechnianiu i popularyzacji kultury, zwłaszcza w środowisku lokalnym, prowadziło łącznie 295 instytucji różnego typu (przed rokiem 305). W strukturze instytucji prowadzących wielokierunkową działalność społeczno-kulturalną w miastach dominowały ośrodki, centra i domy kultury, a na wsi ośrodki kultury i świetlice. We wszystkich placówkach tego typu funkcjonowało 668 pracowników specjalistycznych (w 2020 r. 589). Najbardziej popularne wśród nich były pracownie plastyczne (24,4% wszystkich pracowników), muzyczne (23,8%), a także sale baletowe i taneczne (21,7%). W 2021 r. wymienione tu placówki kulturalne zorganizowały łącznie 11530 imprez (o 29,3% więcej niż przed rokiem), spośród których 26,5% miało charakter plenerowy. Najczęściej były to warsztaty (19,9% ogółu zorganizowanych imprez), koncerty (16,9%), seanse filmowe (15,2%) oraz prelekcje, spotkania i wykłady (9,9%). Z oferty tej skorzystało łącznie 1179,7 tys. osób, czyli o 48,2% więcej niż w 2020 r. Największym zainteresowaniem cieszyły się festiwale i przeglądy artystyczne, w których przeciętna liczba uczestników na imprezę wynosiła 500 osób (przy średniej dla wszystkich imprez w województwie – 102 i wobec przeciętnej frekwencji na festiwalach w kraju – 580), a ponadto imprezy interdyscyplinarne (235 wobec 196 przeciętnie w kraju), koncerty (213 wobec 246), wystawy (189 wobec 424) oraz pokazy teatralne (117 wobec 147). W 2021 r. jedna placówka z wielkopolskiego organizowała przeciętnie 39 imprez kulturalnych, przy średniej ogólnopolskiej 40 imprez na instytucję (rok wcześniej odpowiednio 29 i 30). Poluzowanie obostrzeń związanych z pandemią COVID-19 w 2021 r. przełożyło się na wzrost wartości wskaźników dotyczących uczestników imprez. W wydarzeniach organizowanych przez placówki kultury w województwie wielkopolskim udział wzięło 338 osób na 1000 ludności wobec 478 w kraju (w poprzednim roku wskaźniki te kształtowały się na poziomie 227 i 348).

Najwięcej widzów w kinach stałych gromadziły filmy produkcji pozaeuropejskiej

Przeważająca liczba klubów i centrów kultury skupiała się w miastach, natomiast większość świetlic działała na wsi

Wykres 5. Uczestnicy imprez zorganizowanych przez centra, ośrodki i domy kultury oraz kluby i świetlice według podregionów w 2021 r.

W centrach, domach i ośrodkach kultury oraz klubach i świetlicach działało 1190 grup artystycznych zrzeszających 19,5 tys. członków (w 2020 r. było to odpowiednio 1213 i 21,1 tys.). Najbardziej popularnym rodzajem grup artystycznych w wielkopolskim były grupy wokalne i chóry (315 zespołów, tj. 26,5% ogółu grup funkcjonujących w województwie i jednocześnie najwięcej w kraju, skupiających 26,7% ogólnej liczby uczestników grup artystycznych). Stosunkowo dużo było też zespołów tanecznych (286, tj. 24,0%) i muzyczno-instrumentalnych (261, tj. 21,9%), a ich członkowie stanowili odpowiednio 28,7% i 17,1% członków wszystkich grup artystycznych w wielkopolskim. W większości grup wśród członków przeważały dzieci i młodzież szkolna (średnio 63,1%), jedynie w grupach wokalnych i chórach oraz zespołach folklorystycznych więcej było osób starszych (odpowiednio 61,6% i 51,9%, z tego 47,2% i 32,9% – po 60. roku życia).

Placówki kultury prowadziły także koła organizujące systematyczne zajęcia tematyczne w zorganizowanych grupach. W 2021 r. działało 1986 kół (o 144 mniej niż w poprzednim roku). W organizowanych przez nie zajęciach udział wzięło łącznie 36,7 tys. osób, w tym 20,0 tys. dzieci i młodzieży szkolnej (odpowiednio o 15,3% i o 2,7% mniej niż przed rokiem). Najwięcej osób uczestniczyło w zajęciach zorganizowanych przez koła seniora i Uniwersytet Trzeciego Wieku (21,8% ogółu członków wszystkich kół), a także koła taneczne (19,3%), plastyczne i techniczne (16,5%) oraz turystyczne i sportowo-rekreacyjne (13,5%). Dzieci i młodzież szkolna najchętniej brała udział w zajęciach kół tanecznych (28,2%), plastycznych i technicznych (24,1%) oraz muzycznych (17,1%). Natomiast spośród członków kół w wieku powyżej 60. roku życia najwięcej (62,9%) uczestniczyło w zajęciach kół seniora i Uniwersytetu Trzeciego Wieku oraz kół turystycznych i sportowo-rekreacyjnych (12,8%).

W 2021 r. wymienione instytucje kultury zorganizowały ponadto 262 różnego rodzaju kursy (o 67 mniej niż przed rokiem), które ukończyło 3,4 tys. osób (o 21,4% mniej niż w 2020 r.). Największą popularnością cieszyły się kursy tańca (18,1% ogółu absolwentów), nauki gry na instrumentach (15,9%) oraz języków obcych (15,4%).

W ogólnej liczbie budynków użytkowanych przez instytucje prowadzące wielokierunkową działalność społeczno-kulturalną dwie trzecie (66,1%) były przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. Oznacza to przede wszystkim przystosowanie wejść do budynków (w 98,8% obiektów przystosowanych dla niepełnosprawnych), a także udogodnienia wewnętrzne budynków (w 70,3%). Najczęściej udogodnienia dla osób niepełnosprawnych posiadały budynki użytkowane przez domy kultury (88,5%), ośrodki kultury (73,4%) i centra kultury (67,7%), natomiast najrzadziej przystosowane były świetlice (27,6% użytkowanych przez nie budynków).

W województwie wielkopolskim działało najwięcej w kraju grup wokalnych i chórów

**Tablica 2. Działalność centrów kultury, domów i ośrodków kultury, klubów i świetlic według lokalizacji w 2021 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Wyszczególnienie	Miasta	Wieś
Instytucje	143	152
centra kultury	32	14
domy kultury	29	24
ośrodki kultury	63	57
kluby	18	3
świetlice	1	54
Pracownie specjalistyczne	431	237
Imprezy (w ciągu roku)	8489	3041
Uczestnicy imprez (w ciągu roku) w tys.	936,7	242,9
Grupy artystyczne	781	409
Członkowie grup artystycznych w tys.	13,1	6,4
Koła (kluby)	1478	508
Członkowie kół (klubów) w tys.	26,7	10,0
Kursy (w ciągu roku)	214	48
Absolwenci kursów (w ciągu roku) w tys.	2,7	0,7

Imprezy masowe

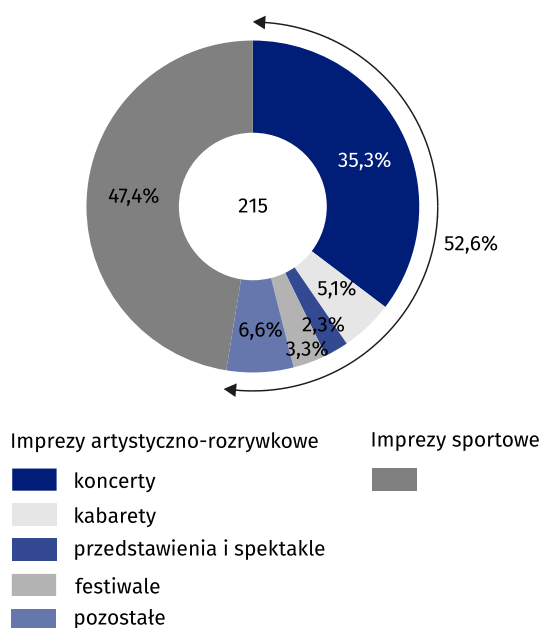
W 2021 r. po złagodzeniu nieco obostrzeń pandemicznych udało się zorganizować więcej imprez masowych niż rok wcześniej. W województwie wielkopolskim ich liczba obejmowała 215 tego rodzaju wydarzeń (wobec 129 w 2020 r.). Więcej imprez odbyło się w 5 województwach: śląskim (494), dolnośląskim (345), mazowieckim (305), kujawsko-pomorskim (274) i pomorskim (230). W skali kraju przeważały imprezy o charakterze sportowym, które stanowiły 69,7%. W wielkopolskim proporcje były bardziej wyrównane, z niewielką przewagą imprez artystyczno-rozrywkowych (52,6% wobec 47,4% w przypadku organizowanych wydarzeń sportowych). Większość imprez odbywała się w obiektach zamkniętych.

W imprezach masowych zorganizowanych na obszarze województwa w 2021 r. udział wzięło 1089,2 tys. osób, tj. ponad 2-krotnie więcej niż w poprzednim roku. W skali kraju liczba ta stanowiła 9,9%. Pod względem frekwencji na tego typu wydarzeniach wielkopolskie lokowało się na 4. miejscu wśród województw, natomiast biorąc pod uwagę liczbę uczestników w przeliczeniu na 1000 ludności – na miejscu 6. (o jedną pozycję wyżej niż przed rokiem). Większość osób (97,2%) uczestniczyła w imprezach z płatnym wstępem. Organizatorem większości imprez artystyczno-rozrywkowych w wielkopolskim były jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej (57,5%), zaś w przypadku imprez sportowych – osoby prawne (74,5%). W kraju imprezy masowe, bez względu na kategorię, najczęściej organizowały osoby prawne (92,1% dla wydarzeń ogółem; 79,5% przy artystyczno-rozrywkowych i 97,5% – sportowych).

W województwie wielkopolskim zorganizowano 215 imprez masowych, nieco więcej niż rok wcześniej

Uczestnicy imprez sportowych stanowili 77,8% ogółu biorących udział w wydarzeniach masowych

Wykres 6. Imprezy masowe według rodzajów w 2021 r.

Wydatki na kulturę budżetów jednostek samorządu terytorialnego

W 2021 r. wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego (JST) na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego wyniosły 864,9 mln zł, tj. o 6,3% więcej niż przed rokiem. W skali kraju ta kwota stanowiła 8,9% i wśród pozostałych województw stawała wielkopolskie na 4. miejscu, tak samo jak przed rokiem. W przypadku wydatków w rozdziałach *biblioteki* oraz *centra kultury i sztuki* było to miejsce 3. (w tym drugim przypadku spadek w skali roku o 1 pozycję). W budżecie JST (gmin, powiatów, miast na prawach powiatu i województwa łącznie) wydatki na kulturę stanowiły 3,1%, podobnie jak w kraju i tak jak przed rokiem. W przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2021 r. wydatki na kulturę wynosiły 248 zł (wobec 232 zł przed rokiem), przy średniej krajowej na poziomie 254 zł (przed rokiem 241 zł). Pod względem tej kwoty wielkopolskie znalazło się na 8. miejscu wśród ogółu województw, awansując w ciągu roku o 1 pozycję.

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło: dane GUS”, a w przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez GUS prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS”.

Opracowanie merytoryczne:
Urząd Statystyczny w Poznaniu

Dyrektor Jacek Kowalewski
Tel.: 61 2798 266

Współpraca z Mediami:

Arleta Olbrot
Wielkopolski Ośrodek Badań Regionalnych
Tel.: 61 2798 345
e-mail: a.olbrot@stat.gov.pl

Rozpowszechnianie:
Wielkopolski Ośrodek Badań Regionalnych
Wojewódzkie Informatorium Statystyczne
Tel.: 61 2798 320, 61 2798 323

poznan.stat.gov.pl

[@Poznan_STAT](https://twitter.com/Poznan_STAT)

[@UrzadStatystycznywPoznaniu](https://www.facebook.com/UrzadStatystycznywPoznaniu)

Powiązane opracowania

[Publikacje z obszaru tematycznego Kultura. Turystyka. Sport](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Bank Danych Lokalnych \(BDL\) – Kultura](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Biblioteka](#)

[Biblioteka publiczna](#)

[Punkt biblioteczny](#)

[Czytelnik](#)

[Galeria](#)

[Impreza masowa](#)

[Instytucja muzyczna](#)

[Kino stałe](#)

[Koncert](#)

[Księgozbiór](#)

[Muzealia](#)

[Muzeum](#)

[Oddział muzeum](#)

[Przedstawienie](#)

[Teatr](#)

[Uczestnik imprezy](#)

[Widzowie i słuchacze](#)